

Schoolwide Positive Behavior Support 'Geen hapklare brok'

“Schoolwide Positive Behavior Support (PBS) is een krachtige methode, omdat het verbindend werkt tussen alle partijen die te maken hebben met de jongeren. Belangrijk, want iedereen weet: it takes a village to raise a child”, aldus Joke Kamstra, PBS-trainer, coach en projectleider PBS.

PBS biedt een kompas voor een pedagogische huisstijl. Ouders, docenten en leerlingen gaan in gesprek over welke waarden zij belangrijk vinden en welk concreet gedrag daarbij hoort. Waarden zijn bijvoorbeeld respectvol en veilig met elkaar omgaan. Vervolgens spreken zij af wat ze daaronder precies verstaan. Dit kan bijvoorbeeld zijn: we groeten elkaar, we komen op tijd op school, we houden rekening met elkaars gevoelens. Goed gedrag wordt hierna systematisch gewaardeerd.

Feedback

PBS is gebaseerd op het aanleren en oefenen van gedrag. Jongeren krijgen de hele dag feedback op hun gedrag. “We starten bij wat al lukt en maken dat expliciet”, legt Joke uit. “Een voorbeeld. Een jongere moet hygiënisch leren werken in de keuken. Het lukt hem al om steeds zijn handen te wassen voordat hij aan het werk gaat. Wat moet er nog meer gebeuren? Met het expliciet maken van tussendoelen krijgen jongeren goed gedrag stap voor stap onder de knie.” Wat voegt PBS toe aan het werken op de voorziening? Docenten zijn daar toch al de hele dag bezig met het corrigeren van gedrag? Joke: “Het gaat om de manier waarop. Docenten denken vaak dat ze expliciet zijn

in het geven van feedback op gedrag, maar dat blijkt in de praktijk toch vaak tegen te vallen. Vooral het geven van positieve feedback en het benoemen van het gedrag dat je wel wilt zien, schiet er nog weleens in.” Jan, coördinator op een rebound, beaamt dat. “Mijn collega’s en ik realiseerden ons dat we eigenlijk veel te weinig aandacht besteden aan successen van de leerlingen. Daarom vieren we het nu als iemand is geslaagd, ook al is diegene al bij de voorziening vertrokken. Dit heeft ook een positief effect op de andere leerlingen.”

Schoolwide Positive Behavior Support in het kort

1. Schoolbrede aanpak op basis van gedeelde waarden
2. Preventie staat centraal
3. Positief aanleren van adequaat gedrag
4. Data gestuurd beslissingen nemen
5. Partnerschap met ouders en samenwerking met ketenpartners

Dataregistratie

Registratie van zowel goed als inadequaat gedrag is een belangrijk onderdeel van de PBS-benadering, omdat de school dan zicht krijgt op het dagelijks gedrag van de leerlingen. Misschien wordt 80 procent van de incidenten veroorzaakt door drie leerlingen? Daar kan de school wat mee. Kost dataregistratie veel tijd? Joke: “Nee hoor, dat hoeft niet, je kunt het zo uitgebreid doen als je wilt. Je kunt de ouders vragen een registratie bij te houden, maar ook de chauffeur van de schoolbus. Hij kan bijvoorbeeld rapporteren dat Harry de deur voor zijn klasgenoot openhield en de buschauffeur groette. PBS is geen hapklare brok, maar een proces dat docenten, ouders en leerlingen met elkaar aangaan. Dataregistratie is hiervan ook een onderdeel.”

Coach

Een docent die enthousiast is over PBS kan er al meteen mee aan de slag in zijn eigen klas. “Ga zitten op je eigen cirkel van invloed en begin met het zoeken naar drie belangrijke waarden. Bepaal met de klas welk gedrag daarbij hoort. Bespreek vervolgens wat al goed gaat en wat nog lastig is.” Joke adviseert wel om een PBS-coach in te schakelen. In het begin is deze regelmatig op school om het proces begeleiden, maar na 2 of 3 jaar kunnen scholen het zelf. “PBS-scholen blijven leren, het pedagogisch kompas is nooit af.”

Meer informatie over PBS vind je bij het Expertisecentrum PBS:
www.windesheim.nl/paginas/expertisecentrum-pbs/

